

Ön szerint lehet **Euronet**
Bankomattal telefonálni?

Pannon Praktikum előfizetőknek igen!

Pannon Praktikum feltöltés már
Euronet Bankomat segítségével is!

A feltöltéshez szükséges ATM Praktikum-kártyát mostantól az Euronet Bankomattal* is megvásárolhatja, így Praktikum előfizetését bármikor feltöltheti. Csak válassza ki az automatan az „ATM Praktikum-kártya” menüpontot, majd a 3 600,

a 7 200 vagy a 14 400 forintos összegek közül az Önnek leginkább megfelelőt, és az ATM Praktikum-kártya, amellyel a megszokott módon töltheti fel Pannon Praktikum előfizetését, máris az Öné – tranzakciós díj nélkül! Éjjel-nappal,

országosan több, mint 300 Euronet Bankomattal! Éppen olyan egyszerűen, mintha készpénzt venne fel! *Kizárólag

ATM Praktikum-kártya matricával ellátott Euronet Bankomatoknál.

Pannon GSM nonstop ügyfélszolgálat: 06 20 920 0200, www.pannongsm.hu

PANNON GSM
Az élvonal.

Házasságot kötött

Révész Róbert Antal és Filó Henriett, Balogh Gábor és Ferenczi Éva, Tápai Zsolt Attila és Molnár Márta Anita, Stumpf Ferenc és Varga Ildikó Ibolya.

Született

Janovics Lászlónak és Turi Katalinnak Anett Angelika, Szabó Tibornak és Medes Brigittának Anna, Lombos Csaba Andrásnak és Farkas Gabriellának Dániel, Sipos Istvánnak és Károlyi Emesének Alexandra, Kapás Jánosnak és Csinyóvszki Nórának Nóra, Urlauber Ádámnak és Zsebő Adriennek Dominika, Gyapjas Andrásnak és Lázár Juliannának Csege Dorina, Csá-

nyi Mihály Gábornak és Novaki Ramonának Norbert Ákos, Gödl Józsefnek és Tóth Olgának Dániel Aurél, Solymosi Zoltán Jánosnak és Feketű Katalinnak Nikolett, Tasnádi Tamás Miklósnak és Gábor Szilvia Katalinnak Dorottya, Soós Tamás Jánosnak és Vőneki Edina Emmának Réka, Ormándi Gábornak és Faragó Andreának Gergő, Kiss Miklósnak és Györki Orsolyának Ádám Dávid, Hajbel Attilának és Szalma Valériának Helga, Pálvölgyi Tibornak és Berta Katalin Veronikának Andrea Bettina, dr. Borda Sándornak és Kovács Rita Anikónak Kristóf Dávid, Szekeres Krisztián Istvánnak és Botka Jánosnak Petra Luca, Domokos Ferencnek és Jegernek Erikának Márton, Korom János Istvánnak és Kőnya Ibolyának Kristóf Dániel, dr.

családi események

Ugrai Péter Istvánnak és Antal Éva Mártának Péter György, Veres Zsoltnak és Motyóvszki Melindának Roland Zsolt, Szabó Lajosnak és Berényi Szilviának Dávid, Sultis Ferencnek és Zámbo Erika Teréziának Dorián, Miklós Attilának és Bódi Edinának Kitti, Erdélyi Sándornak és Dudás Anitának László, Brkic Dejjának Daka Livia Mária Jenifer, Tóth Attilának és Jakoda Évának Krisztián, Török László Tibornak és Győri Mónikának Martin, Kormányos András Györgynek és dr. Takó Ibolyának Patrik Márk, Ördög Jánosnak és Avramut Laura Gi-

zellának Dániel, Vastag Józsefnek és Tóth Zsuzsannának János, Kósa János Zoltánnak és Lajos Anitának Anita Barbara, Kovács Károlynak és dr. Csorja Klauzdia Mariannak Kincső, Czinkóczi Károlynak és Nyerges Andreának Regina Nóra, Nemes Péternek és Bozó Mártának Petra, Kovács Pálnak és Berényi Barbara Fernandának Kornél, Sike Józsefnek és Kozári Editnek Nóra Zsófia, Elek Róbert Istvánnak és Kovács Evelin Kittinek Kitti, Dobó Istvánnak és Vass Mária Évának Petra, Szilágyi Jenőnek és Manasses Melindának Aletta, Kolompár

A „néphez szólás” veszélyei

Lázadás az elit ellen?

A Francia Politikatudományi Társaság nemrég lezajlott rennes-i konferencián a századvég nyugati társadalmának válságjelenségei között a populizmusról is szó volt. A konferencia kísérletet tett arra, hogy meghatározza a populista mozgalmak jellegét és szerepét a kilencvenes években. A tárgykörben dr. Szénási Éva történész-politológus, a Szegedi Tudományegyetem docense is előadást tartott.

– A populizmus a kilencvenes évek nyugat-európai politikai életének egyik kulcsszava lett, anélkül, hogy pontosan körül lehetne határolni. Van-e meghatározása egyáltalán?

– A fogalom valóban annyira sokrétű lett, hogy joggal emlegetik a Hamupipőke-jelenséget: nehéz megtalálni azt a lábat, amelyre a populizmus cipője ráillik. A kifejezéssel jelenleg egyformán jelölnek politikai rendszereket és mozgalmakat tradicionális szélsőjobbboldali, nemzeti, illetve neofasiszta pártokat. Sőt, bizonyos politikai magatartás miatt egyes népszerű demokrata politikusok kapcsán is emlegetik a populizmust. Populistának nevezik a Le Pen-féle Nemzeti Frontot, a belga Vlaams Blokkot vagy a Heider-féle Szabadság Pártot, mint szélsőjobb pártokat, de ide sorolnak olyan új típusú pártokat is, amelyek e kategóriákat meghaladják. Ilyen az olasz Lombard Liga, amely Észak-Olaszország elszakadásáért küzd, a dán Haladás Párt, amely tipikus proteszt-párt vagy a médiamágnás Berlusconi és pártja, a Forza Italia, amely a médiapopulizmus megtestesítője.

– Van-e különbség a nyugati és a keleti populizmus között?

– A populizmus általában a társadalomnak, mint etnikai, illetve politikai közösségnek a kettősségén alapul. Ahogy haladunk kelet felé, úgy tapasztalható, hogy a társadalom, mint politikai közösség még nem fogalmazódott meg világosan. Itt tehát a populizmus erősen nemzeti színezetű. Ez a vonás újabban Nyugat-Európában is megfigyelhető egy etnikai újrameghatározódás formájában, ám főként regionális szinten.

– A populizmus jelzőt általában csak hangsúlyosan populista pártokra és pártvezetőkre használják, pe-

Dr. Szénási Éva: Szakadás következett be a hatalmi elit és a választópolgár között. (Fotó: Karmok Csaba)

dig – főként amióta a nagy ideológiai rendszerek elvesztették jelentőségüket – többé-kevésbé minden pártban megfigyelhetők populista elemek.

– A populizmus meghatározásakor már nem lehet egyedül a klasszikus szélsőjobbboldali pártokra gondolni. A Tony Blair-jelenségnek is van populista jellege, hiszen a politikus közvetlen megnyilvánulásai miatt lett népszerű. Általában elmondható, hogy a politikai magatartás átalakulóban van. A társadalomban „csendes forradalom” zajlik, olyan folyamatok mennek végbe, amelyekre az intézményes politika szintjén még nem tudnak reagálni.

– Mivel okolható, hogy a kilencvenes években Európa-szerte teret nyert a populizmus?

– A populizmust a jóléti társadalom válságtermékeként, illetve a posztmodern lecsapódásaként is szokták értékelni. Vajda Mihállyal szólva, ha elhúzzuk a függőnyt, a posztmodern mögött kökemény tradicionáliszmus található. Sokan gondolják úgy, hogy a társadalomban egy elitellenes lázadás érett meg. Szakadás következett be a hatalmi elit és a választópolgár között. Ez két következménnyel járt: egyrészt felerősítette az egyszerű és radikális megoldásokat kínáló populizmust, másrészt pedig Nyugat-Európában a formális demokrácia eszközei helyett a közvetlen demokrácia nyújtotta lehetőségeket kezdték keresni, mint amilyen a népszavazás. A populizmus a

polgári demokratikus közvetítőrendszer kikapcsolásával, a közvetlen demokrácia pedig annak bevonásával kíván „személyes” párbeszédet folytatni a tömegekkel.

– Mit gondol, a populista vezető magában hordozza a diktátort?

– Nem feltétlenül, bár a demokratikus ellenőrzés hiányában fennáll ez a veszély. A képviselői demokrácia kereteinek lazítása azt célozza, hogy a választók ne érezzék: állampolgári jogaik kimerültek a szavazat leadásával. Nyugat-Európában már vizsgálják, hogy a politikai részvételnek nem kizárólagos formája a szavazáson való részvétel. A politikusok azért igyekeznek feltörni ezt a viszonylag merev rendszert, hogy közvetlenül forduljanak a választókhoz. Ez nem feltétlenül negatív jelenség. Másrészt tűnik azonban fel a dolog ott, ahol a demokratikus hagyományrendszer nem épült ki. Ilyen körülmények között a közvetlenül a „néphez szólás” veszélyekkel járhat. Jó példa az amerikai elnöki rendszer, amely stabil demokratikus berendezkedést eredményezett az Egyesült Államokban, mert beépítették azokat a mechanizmusokat, amelyek az elnököt ellenőrzik. Ugyanakkor, ha ezt a rendszert másutt próbálják meg alkalmazni – Latin-Amerikában vagy a mai Közép-Kelet-Európa egyes országaiban –, akkor ez az elnöki hatalom függetlenségével, tehát a diktatúra veszélyével járhat.

Panek Sándor

Imre, Révész Ferenc, Tanács István, Kis János, Bárkányi György Nándor, Idul József, Kiss Károly, Rác Ferenc, Ferenczi Pálné Mózes Etelka, Pónusz József, Király Sándor, dr. Felkai Béla, Tanács Szilveszter, Kozma Gyula Sándorné Miklósvári Márta, Csillag Vince, Gombos Györgyiné Lóczy Mária, Hering Ottó, Miklós Antal, Jákfalvi János Árpád, dr. Bossányi Péter Frigyes, Sarok Katalin, Tóth István Antalné Tóth Mária, Sánta Miklósné Varga Erzsébet, Zoltai Györgyné Lengyel Piroška, Gyüre István, Bajnóczi Sándor, Szilágyi Sándorné Szűcs Mária, Szécsi Imre, Fodor Imréné Fodor Erzsébet, Szűcs Jánosné Buknicz Mária, Kiss Károlyné Rauch Irén, Labancz Lászlóné Orbán Julianna, Retek Ambrus, Körmöczy Alajos, Hevesi József Béla, Bajor Ibolya Erzsébet, Pazsiczki Ágnes Sarolta, Katona László, Kószó Istvánné Kúra Rozália, Torma Lajosné Magony Viktória, Börcsök Ferenc, Tóth Jánosné Tanács Erzsébet, Tóth Illés, Bozsó Józsefné Jeszenszki Jolán, Patik István, Palotás Antalné Bálint Julianna, Gerencsér Dezső Lászlóné Gabnai Jolán, Simon Andrásné Simon Julianna, Kocsispéter Sándor, Sebők János Jenő, Simon Józsefné Mária Julianna, Papdi Géza, Acsai-Varc Sándor, Fehér Ferencné Benke Piroška, Bíró Imre, Kálmán Antal, Lantos László, Vlasics Károly Józsefné Tóth Rozália Erzsébet, Szélpál Etelka, Koncz Jánosné Tóth-Andor Julianna, dr. Japport Katalin, Szerdahelyi Hugó, Gál László, Balogh Zoltán, Putnik Emilné Vlascsity Krisztina.